

רקע, סיפור המקרה והתנהגות הדמות:

המרפאה בעיסוק מגיעה לביתו של יוסף קשיש בן 85 לביצוע הערכת תפקוד באמצעות תצפית, בזמן ארוחה חמה בבית שלו. לצורך הערכת רמת העצמאות שלו, תכנון התערבות והתאמת סביבה. המרפאה בעיסוק רושמת את ההתנהגויות הנצפות מבלי להתערב או לנסות להשפיע על מהלך האירוע. נתוני פתיחה:

המרפאה בעיסוק נכנסת לחדר יושבת בצד ורושמת לעצמה את מה ואיך יוסף עושה. היא לא מתערבת בשום שלב וגם כאשר יוסף כמעט נופל במעבר, מלכלך את עצמו באכילה.... במעבר לשולחן האוכל יוסף מתנדנד ונשען על הקירות. יושב על קצה הכיסא. יושב כפוף. עם רעד בידים. אוכל ביד הלא דומיננטית ומתחיל לשפוך על עצמו וללכלך.

סיפור מקרה והתנהגות הדמות:

יוסף בן 85 עם רעד בידים איש חלש. מתהלך בעזרת הליכון בצעדים קטנים גוף נוטה קדימה וראש למטה. גר לבד בבית בקומה מתחת לבן שלו. כלתו מביאה לו ארוחת צהרים שמה לו על השולחן ועוזבת המרפאה בעיסוק הגיעה לתצפית לצורך הערכת מצב. המרפאה בעיסוק צופה פסיבית, היא יושבת מהצד ורושמת ההתנהגות של הקשיש בזמן ארוחת צהרים. מבלי להתערב או לנסות להשפיע על מהלך האירוע.

המרפאה בעיסוק: נכנסת ומציגה את עצמה (מרפאה בעיסוק מגיעה מהיחידה להמשך טיפול לצורך הערכת תפקוד. לכן חשוב לי מאוד לראות איך אתה מסתדר כדי שנחשוב ביחד מה אתה צריך. אני אשב בצד רושמת כמה דברים ולא אפריע לך.

יוסף מהנהן בראשו ומתחיל לאכול כאשר הצלחת שמולו רחוקה יחסית ממנו. הכסא לא צמוד לשולחן גם רחוק יחסית לכן הוא מתכופף קדימה על מנת להגיע לצלחת. רעד בידים, חצי מהאוכל נופל על השולחן לכלוך בכל מקום. הצלחת גם שטוחה שמקשה עליו לאסוף כל האוכל.

המרפאה בעיסוק יושבת ורושמת ומידי פעם קמה מהכסא לעזור ליוסף אך עוצרת בעצמה. הקשיש לא יכול להתעלם מנוכחותה כל הזמן מזמין אותה לאכול אתו.

המרפאה בעיסוק מסרבת

הקשיש רוצה לקום לקחת כוס מים. הוא מחפש את ההליכון מהצד. רחוק ממנו קשה לו להגיע אליו. מיד היא קמה ועוזרת לו לקום ומלווה אותו להביא כוס מים. ואמרה לו איך אפשר לעזוב אותך כך. הכלה צריכה לשאר עד שתסיים את הארוחה. זה מסוכן מאוד שתהיה לבד. אני חושבת שטוב לך יותר להיות בבית אבות. הקשיש מתחיל לבכות.

התקדמות התרחיש: אם....אז, פעולות, תוצאות אפשריות, ציטוטים מרכזיים

אם המרפאה בעיסוק קמה ועוזרת לו מבלי שבקש אז יוסף נבוך ומודה לה.

אם המרפאה בעיסוק שואלת אותו האם את רוצה עזרה?..... אז יוסף מרגיש בשליטה ונענה לה ליוזמה בשמחה.

אם המרפאה בעיסוק הייתה יוסף מבקש ממנה לעזור לו...אז המרפאה בעיסוק קמה ועוזרת.
אם המרפאה בעיסוק שואלת מה הייתה עושה אם לא הייתי פה?..... אז יוסף היה מנסה לחשוב על פתרונות לבעיה שלו.

מטרות התרחיש:

- להתנסות בביצוע תצפית פסיבית ואקטיבי,
- להבחין בין סוגי התצפיות, לזהות יתרונות וחסרונות
- להתאים את סוג התצפית הנדרשת בהתאם לסיטואציה
- להפריד בין תיאור אובייקטיבי לפרשנות סובייקטיבית וכיצד לאמת את הפרשנות ולהציג אותה.

נקודות התחקיר:

- התצפית הפסיבית מאפשרת מרחק מההתרחשות עצמה ולפיכך הסתכלות אובייקטיבית יותר על המתרחש.
- תצפית פסיבית ממוקדת היא תהליך של הסתכלות מכוונת על התנהגותם של אדם באירועים מגוונים, בזמנים שונים, בסביבות שונות. לצורך היכרות, התאמת סביבה, תכנון דרכי התערבות, הפניה לגורם חוץ....
- יש להדגיש את ההבדל בין מה שרואים לבין הפירושים הניתנים לכך. מילים כמו: יפה, חכם, נעים, נחמד, חביב, מכוער, כועס, עצבני, מתבייש, נבוך, מתנגד וכו' מהוות פרשנות ולא תיאור אובייקטיבי.
- ניסיון החיים הסובייקטיבי שלנו בא לידי ביטוי בפירוש שאנו נותנים לאלמנטים רגשיים בהתרחשות שבה אנו צופים ולכן מהווה התייחסות שיפוטית מוטת לסיטואציה.
- תצפית אקטיבית הצופה מעורב בהתרחשויות עליהן הוא אמור לצפות. תצפית שמאפשרת לצופה לכוון את האדם לפעילויות בהן הוא מעוניין לצפות. להתנהגות הצופה ולמעורבותו יש השפעה על המתרחש

מקום ההתרחשות:

בביתו של הקשיש. בבית יש הליכון, שולחן, כיסא, צלחת, כף, כוס זכוכית.